

Förslag till beslut

Dnr M-2017-2969:9
2018-03-22

Jävsnämnden

Marika Nordin
Telefon 026-17 96 03
e-post miljo@gavle.se

Tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifterna

Sökande: Samhällsbyggnad Gävle, Mark och Exploatering, Viktor Lundgren
Organisationsnummer: 212000-2338
Fastighetsbeteckning: ÅBY 1:190

Förslag till beslut

Jävsnämnden föreslås att ge tillstånd för schaktning på ovanstående fastighet. Åtgärderna tillåts under förutsättning att följande villkor uppfylls:

1. Verksamheten ska bedrivas enligt ansökan och övriga inlämnade uppgifter, om inte annat framgår av detta beslut. Ändringar av betydelse ska anmälas till tillsynsmyndigheten.
2. En kopia av detta tillstånd ska finnas tillgängligt på arbetsplatsen och förvaras av platsansvarig
3. Kemikalier, oljor och bränsle ska hanteras på ett sådant sätt att läckage till avloppssystem, mark och vatten förhindras.
4. Absorptionsmedel ska användas för att ta upp eventuellt spill eller läckage av kemikalier och farligt avfall och ska finnas lättillgängligt för omedelbar användning. Större spill och läckage ska omgående grävas bort till opåverkad mark.
5. Påträffas oförutsedda föroreningar ska tillsynsmyndigheten informeras omgående och samråd ska ske kring hur föroreningarna hanteras vidare.
6. Vid återfyllning av schakter får endast jord- och grusmassor som uppfyller de kriterier som anges i beslut om anmälan enligt §28, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet, M-2017-2927 användas
7. Om befintliga grundvattenskydd skadas, exempelvis lerlager eller annat skyddande material, ska de ersättas och händelsen rapporteras till Gästrike Vatten.

8. Uppställning av fordon och arbetsmaskiner ska ske utanför vattenskyddsområdet efter arbetsdagens slut, alternativt på tätt underlag som vid ett eventuellt läckage rymmer hela volymen (ev. bränsle och hydraulolja) som finns i de uppställda maskinerna.
9. Arbetsfordon som används inom vattenskyddsområdet ska kontrolleras regelbundet, dagligen innan arbetena påbörjas. Arbetsmaskinerna ska i möjligaste mån ha miljöanpassade drivmedel och slangbrottsventil.
10. Vid olycka ska Räddningstjänsten, tillsynsmyndigheten och Gästrike Vatten omedelbart kontaktas. En beredskapsrutin ska finnas där det ska framgå vilka kontakter som ska tas vid en eventuell olycka. Samtliga anställda ska informeras om vilka rutiner företaget har i händelse av olycka som kan påverka vattentäkten.
11. En masshanteringsplan ska lämnas in och godkännas av tillsynsmyndigheten innan arbetena påbörjas.
12. En ansökan enligt vattenskyddsföreskrifterna om hantering av petroleumprodukter och kemikalier ska lämnas in om ni kommer att lagra mängder som är tillståndspliktiga.
13. Ett kontrollprogram som hanterar kraven enligt vattenskyddsföreskrifterna och villkoren i detta beslut ska tas fram innan projektet startar och godkännas av tillsynsmyndigheten.
14. Innan projektet startar ska hanteringen av dagvatten från uppställningsytor skriftligt redovisas och godkännas av tillsynsmyndigheten.
15. Om tidsplanen förändras ska detta anmälas skriftligen till tillsynsmyndigheten minst **10 veckor** innan tiden angiven i ansökan går ut.

Observera att projektet omfattas av flera lagstiftningar och att flera beslut kommer att reglera genomförandet ut miljö- och hälsoskyddssynpunkt.

Avgift för tillsyn

Vi tar ut en avgift på **19458 kr** för handläggningen av denna ansökan. Det motsvarar 18 timmar nedlagd handläggningstid. Faktura kommer att skickas till er separat. För vidare handläggning av ärendet kommer vi att ta beslut om avgift årligen alternativt när ärendet avslutas.

Bakgrund

Vi tog emot er ansökan den 7 november 2017. Ansökan gäller tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifterna för schaktning, uppställning av fordon inom vattenskyddsområde samt infiltration av dagvatten i samband med avhjälpandeåtgärd av Åbyforsdeponin.

Parallellt med ansökan om tillstånd enligt vattenskyddsföreskrifterna handlägger tillsynsmyndigheten en anmälan enligt §28, förordningen om miljöfarlig verksamhet. I det ärendet hanteras avhjälpandeåtgärderna mer detaljerat. Beslutet är dock överklagat och har ej vunnit laga kraft när förslag till beslut om tillstånd för schaktning skrivs. Utifrån det överklagade ärendet har Mark och exploateringsavdelningen inkommit med en kompletterande uppgift om att tiden för arbetena behöver förlängas.

Bakgrunden till åtgärden är att Åbyfors deponi har använts som kommunal avfallsdeponi från slutet av 1950-talet och till ca 1970. Deponin är belägen i en tidigare lertäkt. Avfallet i deponin är rester från tegelbruk, hushållssopor, trä, plast, metall och även större avfall som till exempel bilar.

Det utsatta läget i anslutning till Gavleån och Valboåsens vattentäkt, samt att deponin endast har en enklare övertäckning av fyllnadsmassor, gör att det finns farhågor för att deponin kan utgöra en risk för närområdets miljö och för vattentäkten. Risk finns för att smältvatten och regnvatten som infiltrerar deponin urlakar föroreningar och transporterar dessa vidare till grundvattnet och vidare till vattentäkten.

För att minska föroreningstransporten från deponin ner till grundvattnet planeras en täckning av deponin. Gävle kommun, Mark- och exploateringsavdelningen, har i samråd med Gästrike Vatten valt att Åbyfors deponi ska täckas med geomembran.

Den 19 januari 2018 tog vi emot en komplettering med ett utdrag ur den handlingsplan som Gästrike Vatten efterfrågat i sitt yttrande i detta ärende.

Enligt ansökan kommer schaktning ske för att fördela avfalls och fyllnadsmassorna på platsen till en jämn kulle som sedan kan täckas med massor som tillförs och ett geomembran. Arbetena kommer enligt att utföras under perioden **1 april 2018 till 1 oktober 2019**. Schaktningsdjupet kommer att vara upp till ca 5 m (avfallet i deponin har en mäktighet på 2-5 meter). I ansökan uppges att arbetsmaskiner ställs upp på anpassad plats med tätt underlag, ni kommer att komplettera med information om detta innan projektet startar när entreprenör är upphandlad. Ni kommer att kontrollera maskinerna dagligen med avseende på spill och läckage. Absorptionsmedel kommer att finnas tillgängligt på arbetsplatsen.

Kommunikation i ärendet

Gästrike Vatten har yttrat sig i ärendet, se bilaga. I yttrandet framgår att de tycker att man i ansökan väl beskriver hur åtgärden ska utföras för att risken för grundvattentäkten minskas. Man framför dock oro för att det i ansökan står att kompletterande uppgifter kommer att lämnas in när entreprenör är upphandlad. Gästrike Vatten tycker inte att tillstånd kan ges innan dessa uppgifter har lämnats in och de vill yttra sig om dessa uppgifter när de kommer in. De efterfrågar även information om det kontrollprogram som tas upp i handlingsplan Åtgärd av Åbyfors gamla deponi, avsnitt 9 som lämnats in i samband med anmälan om avhjälpandeåtgärd (dnr M-2017-2972).

Efter att Gästrike Vatten yttrade sig kompletterade sökande sin ansökan med utdrag ur den efterfrågade handlingsplanen som Gästrike Vatten har yttrat sig om i ärendet rörande §28-anmälan. Den kompletterande bilagan har löpnummer 7 i detta ärende.

Motivering av beslutet

Vi bedömer att den planerade schaktningen inom vattenskyddsområdet kan tillåtas under förutsättning att verksamheten utförs enligt ansökan, övriga inlämnade handlingar i ärendet samt villkoren i detta beslut.

Vi delar Gästrike Vattens bedömning att det är av stor vikt att alla som arbetar inom området känner till vilka rutiner och restriktioner som gäller.

Vi bedömer att kriterier för massor som används under tätskikt hanteras i ärendet gällande anmälan om åtgärd enligt §28 förordningen (1998:889) om miljöfarlig verksamhet och tar därför inte ställning till den frågan i detta ärende. Det är dock viktigt att begränsa tiden som massor med eventuellt högre föroreningsinnehåll än KM lagras utan väderskydd inom vattenskyddsområdet och vi har därför villkorat att vi ska godkänna en masshanteringsplan innan projektet startar. I planen behöver frågan om hur länge massorna, som längst kommer att lagras innan de används i projektet.

Vi bedömer att det underlag som lämnats in gällande kemikalier inte är tillräckligt för att fatta beslut. Därför krävs en separat tillståndsansökan för hantering av petroleum och kemiska produkter om det blir aktuellt eftersom ni vid tillfället för ansökan inte kunde uppge mer detaljerade uppgifter.

Ni har inte fastställt mer detaljerat än att ge två alternativ om hur ni avser hantera dagvatten från täta ytor under projektet. Därför har vi villkorat att ni ska lämna en mer detaljerad redovisning av detta innan projektet kan starta för att säkerställa att en lämplig hantering sker. Redovisningen ska omfatta var vattnet leds, hur det kontrolleras och om det behöver renas innan det når recipient osv.

Vi bedömer att det inte är tillståndspliktigt att avleda vatten från den sluttäckta deponin eftersom det inte anläggs en anläggning för infiltration och syftet är att leda bort vattnet från området.

Uppställning av arbetsfordon kräver inte tillstånd inom sekundär skyddszon men hanteringen ska följa de försiktighetsåtgärder som anges i vattenskyddsföreskriften. Vi bedömer att uppställning kan ske inom arbetsområdet om uppställning ordnas på invallad yta som vid ett eventuellt läckage rymmer den mängd bränsle och hydrauloljor som finns i maskinerna.

Utifrån de uppgifter som vi villkorar att ni ska redovisa gällande masshantering, kontrollprogram rörande vattenskydd och dagvatten bedömer vi att vi kan ge tillstånd för schaktning. Ytterligare bedömningar kommer att göras innan projektet startar när uppgifterna har redovisats till oss.

Upplysningar

Uppställning av cistern för petroleumprodukter som rymmer mer än 250 liter kräver dispens från länsstyrelsen (16§ vattenskyddsföreskrifterna) eftersom vattenskyddsföreskrifterna anger att petroleumprodukter till en mängd av 250 liter inte får hanteras annat än för bostads- och lantbruksfastighets befintliga oljeförsörjning och under förutsättning att detta anmälts till nämnden.

Tillstånd krävs vid hantering av för grundvattnet giftiga eller skadliga kemiska produkter som överstiger 100 liter. Mindre mängder får hanteras utan tillstånd men med försiktighet och på ett sådant sätt att den hanterade volymen vid läckage säkert kan förhindras att tränga ner i marken.

Arbetena med att anlägga ett nytt eller att förändra befintligt dike kan omfattas av bestämmelserna för vattenverksamhet. Ta kontakt med länsstyrelsen som är den instans som prövar frågan.

Lagstöd

Vi fattar beslutet med stöd av följande lagstiftning:

26 kap. 9 § miljöbalken

En tillsynsmyndighet får besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken och dess tillhörande föreskrifter, domar och andra beslut ska följas.

26 kap. 21 § miljöbalken

Tillsynsmyndigheten får förelägga den som bedriver verksamhet eller vidtar en åtgärd som det finns bestämmelser om i miljöbalken eller i föreskrifter som meddelats med stöd av balken, att lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen.

4 § vattenskyddsföreskrifterna (21FS 2006:33/3 Valboåsen) Hantering av petroleumprodukter och kemiska produkter

Hantering av 100 liter eller mer av för grundvattnet giftiga eller skadliga kemiska produkter får inte förekomma annat än för befintliga verksamheter och under förutsättning att tillstånd lämnas från samhällsbyggnadsnämnden. Mindre mängd än 100 liter av ovanstående ska hanteras på sådant sätt att den hanterade volymen vid läckage säkert kan förhindras att tränga ner i marken.

Petroleumprodukter, till en mängd över 250 liter, får inte hanteras annat än för bostads- och lantbruksfastighets befintliga oljeförsörjning och under förutsättning att detta anmälts till nämnden. Anmälan krävs inte om hanteringen är tillståndsprövad eller anmäld enligt miljöbalken.

Förvaringstankar, stationära förbränningsmotorer etc. får enbart förekomma om de är utrustade eller placerade så att hela den lagrade volymen vid läckage säkert kan förhindras att tränga ner i marken. Ytterligare föreskrifter och allmänna råd för skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor har meddelats av Naturvårdsverket i NFS 2003:24.

Brandbekämpning med för grundvattnet skadliga kemikalier ska om möjligt undvikas.

7 § vattenskyddsföreskrifterna (21FS 2006:33/3 Valboåsen) Avledning av spillvatten och dagvatten samt hantering av avfall

Sekundär skyddszon:

Infiltrationsanläggningar eller jämförbara anläggningar för spill- och dagvatten får inte förekomma eller anläggas utan tillstånd från MN. Av 16 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd följer att avloppsledningar ska vara täta, inspekteras regelbundet och vara väl underhållna.

10 § vattenskyddsföreskrifterna (21FS 2006:33/3 Valboåsen)

Schaktning och andra mark- och vattenarbeten

Schaktningsarbeten (t ex i samband med anläggningsarbeten), sprängning av berg, pålning, tippning av massor, borringar eller liknande undersökningsarbeten får inte ske utan tillstånd från samhällsbyggnadsnämnden.

16 § vattenskyddsföreskrifterna (21FS 2006:33/3 Valboåsen) Allmänna bestämmelser, femte stycket

Om särskilda skäl föreligger kan länsstyrelsen medge undantag (dispens) från ovan meddelade föreskrifter. Innan länsstyrelsen medger dispens ska samråd äga rum med MN och vattentäktens huvudman.

27 kap. 1 § miljöbalken "Avgift för myndigheters verksamhet"

Vi har rätt att ta ut avgift för den prövning och tillsyn som vi utför enligt miljöbalken och tillhörande föreskrifter. Kommunfullmäktige i Gävle kommun har beslutat om avgifter för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område (KF 22 februari 2016, 4 §).

Så här kan ni överklaga beslutet

Ni kan överklaga beslutet hos Länsstyrelsen i Gävleborg inom 3 veckor från den dag då ni fick del av beslutet. Överklagandet ska vara skriftligt och skickas till: Samhällsbyggnadsnämnden, Gävle kommun, 801 84 Gävle. Vi prövar om överklagan kommit in i tid och skickar den vidare till länsstyrelsen.

Det ska framgå av skrivelsen vilket beslut som ni överklagar, varför ni tycker det kan vara felaktigt och hur ni önskar få det ändrat. Skrivelsen ska vara undertecknad och innehålla uppgifter om namn, adress och telefonnummer.

Samhällsbyggnad Gävle

Patrik Gustavsson

Miljöchef

Marika Nordin

Miljöinspektör